

## การดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

## Implementation of the Standard Operation of the Childhood Development Centers in Nongbua Subdistrict Municipality, Chai Prakan District, Chiang Mai Province

เมธาวรินทร์ อินทรยศ\*

ดร. พชรวิวรรณ กิจมี\*\*

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครู จำนวน 14 คน และผู้ปกครอง จำนวน 260 คน รวมทั้งหมดจำนวน 279 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการตามมาตรฐาน ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินการตามมาตรฐานมากทั้ง 6 ด้านดังนี้ ด้านการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สนับสนุนอาหารกลางวันและอาหารเสริมนมให้กับเด็ก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลจัดสรรงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เช่น อาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) วัสดุการศึกษา ฯลฯ ด้านบุคลากร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้ดูแลเด็ก/ ผู้ดูแลเด็ก ควบคุมอารมณ์ได้ดี และครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็กควบคุมกิริยา วาจา ต่อเด็ก และผู้ปกครองส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จำนวนครูเหมาะสมกับจำนวนเด็ก (ครู 1 คน ต่อเด็ก 20 คน) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัยส่วน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการฝึกซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่า เฉลี่ยสูงสุดคือ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมที่ดีงาม เช่น รู้จักการทำความเคารพ การไหว้ ส่วน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีสื่อธรรมชาติและนวัตกรรมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ด้านการมีส่วนร่วม และ สนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดประชุมชี้แจง ปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ติดตาม และเยี่ยมบ้านเด็ก เมื่อเจ็บป่วยหรือขาดเรียนและด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก ได้รับการอบรมสัมมนา ในเรื่องเกี่ยว กับพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาการเด็ก ระหว่างครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร ผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ

\* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น  
E-mail: maytavarin@hotmail.com

\*\* อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น (อาจารย์ที่ปรึกษา)

## คำสำคัญ

มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลหนองบัว

## Abstract

This research aimed to investigate the implementation of the standard operation of the Childhood Development Centers in Nongbua Subdistrict Municipality, Chai Prakan District, Chiang Mai Province. The data were collected by using questionnaires of administrators number of 5, teachers number of 14, and parents number of 260, total number of 279. The data were analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation. In addition, the data were collected through unstructured interviews by interviewing 5 administrators. The data were analyzed through a content analysis.

The findings showed that the respondents agreed with the implementation of standard operation of the Childhood Development Centers being at high level. When considering each aspect, it showed that the standard operations of all 6 aspects were at high level as follows: The aspect of Child Development Center management revealed the item with the highest mean was to support the children in term of lunch and supplementary food (milk) while the item with the lowest mean was that the municipality allocated adequate budget for the Child Development Centers in various aspects, such as lunch, supplementary food (milk), educational materials, etc. The aspect of personnel showed the item with the highest mean was that the child care teachers and babysitters could control their emotion well and the child care teachers and babysitters could control their manners as well as words to children and parents as the item with the lowest mean was that the number of teachers was appropriate for the number of children with children (1 teacher: 20 children). The aspect of buildings, environment and safety indicated the item with the highest mean was that the building of the Child Development Center was strong as well as secure while the item with the lowest mean was that there was a training about how to prevent accidents. The aspect of academic matters and activities based on the curriculum revealed that the item with the highest mean was to arrange activities promoting culture, tradition and good values, namely a salute of respect in form of "Wai" as the item with the lowest mean was to have appropriate natural media and innovation being conducive to learning. The aspect of participation and support of all sectors showed the item with the highest mean was to arrange a meeting and parents' orientation before the school began regularly while the item with the lowest mean was to follow-up and visit the children's houses when they were sick or absent. The aspect of network support for early childhood development indicated the item with the highest mean was that the child care teachers and babysitters were trained in term of early childhood development consistently as indicated the item with the lowest mean was to exchange their learning about early childhood development among the child care teachers, administrators and people who concerned at all times.

## Keywords

The Standard Operation, Childhood Development Centers, Nongbua Subdistrict Municipality

## บทนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ซึ่งในวัยนี้เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางสมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว หากมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพย่อมทำให้ประชากรของประเทศมีคุณภาพพร้อมที่จะนำพาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 80 ได้กำหนดให้รัฐส่งเสริมสนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาระดับปฐมวัย รวมถึงสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์การทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ ปัจจุบันองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนับ เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษามาตั้งแต่ในอดีตและยังมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน และอนาคต อันเนื่องมาจากนโยบายกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้กำหนดไว้ในกฎหมายสำคัญหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย มาตรา 80 (4) บัญญัติให้ส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดและมีส่วนร่วมในการจัดมาตรา 289 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ (ราชกิจจานุเบกษา, 2550, 23-24, 116)

จากการที่รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ออกมาบังคับใช้ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบมีอำนาจในการจัดการศึกษาได้ทุกระดับซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลก็เป็นหน่วยงานราชการหนึ่งที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต้องรับภาระการถ่ายโอนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ จึงทำให้เพิ่มภาระหน้าที่ คือ ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ได้รับการถ่ายโอนและในปี พ.ศ. 2547 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาเห็นว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2547 นั้น ควรได้รับการปรับปรุงเนื้อหา หลักเกณฑ์ หรือหนังสือสั่งการต่าง ๆ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเหมาะสมและเป็นปัจจุบันเพื่อรองรับนวัตกรรมต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ

สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 และเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2561) จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 มาตรฐาน คือมาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมหลักสูตร มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และมาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, 4)

จากการที่เทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ มีความตั้งใจสนองความต้องการบริการสาธารณะสู่ประชาชน โดยเฉพาะด้านการศึกษาของเด็กเล็กซึ่งมีความสำคัญในการวางรากฐานแนวคิดและสุขภาพจิตที่ดีต่อไปของเด็ก ซึ่งปัจจุบันเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ กองการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 4 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดต้นโชค ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองบัว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่หนองบัว และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติวนา ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 4 แห่งก็ได้มีการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ด้านของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมาตลอด และจากคราวประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลหนองบัว ครั้งที่ 1/2557 (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองบัว, 2557, 3) พบว่า ที่ผ่านมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังคงพบปัญหาในหลาย ๆ ด้านซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ได้แก่ การจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากรที่มีจำนวนไม่เพียงพอ การพัฒนาปรับปรุงด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ขาดการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่าที่ควร และงบประมาณไม่เพียงพอ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีการดำเนินการตามมาตรฐานอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อไป

## วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และพัฒนาตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

## วิธีการวิจัย

### 1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการแจกแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล จำนวน 5 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 14 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 260 คน รวมทั้งหมด จำนวน 279 คน ในปีการศึกษา 2557

1.2 ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลตำบลหนองบัว ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน ปลัดเทศบาล และนักวิชาการศึกษา รวม 5 คน

## 2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานทั้ง 6 มาตรฐาน ของ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุน จากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็กปฐมวัย

## 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 การดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรฐาน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว เป็นคำถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์แบบไม่มี โครงสร้าง สำหรับการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยทั้งหมดได้ยืนยันว่าเครื่องมือฉบับดังกล่าวมีความเที่ยงตรง ด้านเนื้อหา โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 จากนั้นจึงได้นำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาล ตำบลไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.865

3.2 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม รวมทั้งได้ศึกษา ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาสร้างเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์ซึ่งแนวคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรฐาน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ด้าน

## 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัญหาและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่และร้อยละ

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, 103) ดังนี้

|             |         |                                      |
|-------------|---------|--------------------------------------|
| 4.50 - 5.00 | หมายถึง | มีการดำเนินการตามมาตรฐานฯ มากที่สุด  |
| 3.50 - 4.49 | หมายถึง | มีการดำเนินการตามมาตรฐานฯ มาก        |
| 2.50 - 3.49 | หมายถึง | มีการดำเนินการตามมาตรฐานฯ ปานกลาง    |
| 1.50 - 2.49 | หมายถึง | มีการดำเนินการตามมาตรฐานฯ น้อย       |
| 1.00 - 1.49 | หมายถึง | มีการดำเนินการตามมาตรฐานฯ น้อยที่สุด |

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำข้อมูล มาเรียบเรียง จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแต่ละประเด็น นำเสนอเป็นคำบรรยายแบบความเรียง

## ผลการวิจัย

### 1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 65.95 ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 49.46 และส่วนใหญ่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 86.02

### 2. การดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอยะปราชัย จังหวัดเชียงใหม่

#### 2.1 ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม

1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอยะปราชัย จังหวัดเชียงใหม่ มีการดำเนินการตามมาตรฐานในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินการตามมาตรฐานในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน ดังตารางที่ 1 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดของการดำเนินการในแต่ละด้าน ดังตารางที่ 2

#### ตารางที่ 1

การดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอยะปราชัย จังหวัดเชียงใหม่โดยภาพรวม

| ด้าน         | รายการ                                      | $\mu$<br>(N=279) | $\sigma$ | ระดับการ<br>ดำเนินการ |
|--------------|---------------------------------------------|------------------|----------|-----------------------|
| 1            | ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก       | 4.19             | 0.58     | มาก                   |
| 2            | ด้านบุคลากร                                 | 4.29             | 0.58     | มาก                   |
| 3            | ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย | 4.01             | 0.72     | มาก                   |
| 4            | ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร            | 4.21             | 0.62     | มาก                   |
| 5            | ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน  | 4.06             | 0.69     | มาก                   |
| 6            | ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย     | 4.03             | 0.72     | มาก                   |
| ค่าเฉลี่ยรวม |                                             | 4.13             | 0.65     | มาก                   |

## ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดของการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ในแต่ละด้าน

| ด้าน | รายการ                                                                                                                  | $\mu$<br>(N=279) | $\sigma$ | ระดับการดำเนินการ |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|-------------------|
| 1    | <b>ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</b>                                                                            |                  |          |                   |
|      | - สนับสนุนอาหารกลางวันและ อาหารเสริมนมให้กับเด็ก                                                                        | 4.41             | 0.76     | มาก               |
|      | - เทศบาลจัดสรรงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เช่น อาหารกลางวัน อาหารเสริม(นม) วัสดุการศึกษา ฯลฯ | 4.01             | 1.05     | มาก               |
| 2    | <b>ด้านบุคลากร</b>                                                                                                      |                  |          |                   |
|      | - ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก ควบคุมอารมณ์ได้ดี                                                                          | 4.44             | 0.70     | มาก               |
|      | - ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก ควบคุมกิริยา วาจา ต่อเด็กและผู้ปกครอง                                                      | 4.44             | 0.74     | มาก               |
|      | - จำนวนครูเหมาะสมกับจำนวนเด็ก (ครู 1 คน ต่อเด็ก 20 คน)                                                                  | 4.05             | 0.95     | มาก               |
| 3    | <b>ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย</b>                                                                      |                  |          |                   |
|      | - อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย                                                                    | 4.29             | 0.75     | มาก               |
|      | - มีการฝึกซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุ                                                                                      | 3.60             | 1.07     | มาก               |
| 4    | <b>ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร</b>                                                                                 |                  |          |                   |
|      | - จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมที่ดีงาม                                                              | 4.43             | 0.77     | มาก               |
|      | - มีสื่อธรรมชาติ และนวัตกรรมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้                                                            | 3.82             | 1.05     | มาก               |
| 5    | <b>ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน</b>                                                                       |                  |          |                   |
|      | - จัดประชุมชี้แจง ปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง                                                             | 4.30             | 0.87     | มาก               |
|      | - ติดตาม และเยี่ยมบ้านเด็ก เมื่อเจ็บป่วยหรือขาดเรียน                                                                    | 3.76             | 1.11     | มาก               |
| 6    | <b>ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย</b>                                                                          |                  |          |                   |
|      | - ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก ได้รับการอบรมสัมมนา ในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ                       | 4.25             | 0.77     | มาก               |
|      | - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาการเด็กระหว่างครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร ผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ                      | 3.81             | 0.92     | มาก               |

2) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ มีเพียง 3 ด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านบุคลากรได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ให้เพิ่มจำนวนครูให้เหมาะสมกับจำนวนเด็กและควรเปิดโอกาสให้ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการให้ปรับปรุงถนนทางเข้าศูนย์มีเครื่องเล่นสนามที่เพียงพอมีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม จัดแยกอย่างเป็นสัดส่วน และมีการจัดสร้างอาคารเรียนที่กว้างขวางเพียงพอต่อจำนวนเด็ก และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ให้ผู้ปกครองและชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากกว่านี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรติดต่อประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มากและมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์และชุมชนไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในทางเดียวกัน

## 2.2 ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ในแต่ละด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเรื่องการสนับสนุนอาหารกลางวันและอาหารเสริมนมให้กับเด็ก มีการจัดสรรงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรให้ทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม และเป็นไปในทางเดียวกันทุกศูนย์” ด้านบุคลากร ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยกับการดำเนินการในด้านบุคลากร ในเรื่องครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก ควบคุมอารมณ์ได้ดี ควบคุมกิริยา วาจา ต่อเด็ก และผู้ปกครอง และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้มีการจัดอบรม ผู้ดูแลเด็ก ให้มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก การจัดทำแผนประสบการณ์ เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รวมถึงการเพิ่มจำนวนครูให้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ในเรื่องของอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย ทางผู้บริหารได้ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และความปลอดภัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการดูแลอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและมั่นคงปลอดภัยอยู่เสมอ ควรมีการตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกสัปดาห์ เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตรผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการนำเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ในหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและชี้แนะในเรื่องต่าง ๆ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ ได้เสนอแนะว่า ควรให้ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วม เช่น ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับผู้ปกครองในการดูแลเด็ก และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก รวมถึงให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดเอกสารสรุป และรายงานผลการดำเนินงาน แจ้งให้บุคลากรทุกฝ่ายทราบ ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้เสนอแนะว่า ควรเพิ่มเครือข่ายให้มากขึ้น เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ควรมีการประชาสัมพันธ์งานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และบุคลากร ให้กลุ่มเครือข่าย และองค์กรทราบอย่างทั่วถึง

## อภิปรายผล

1. **ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สนับสนุนอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ให้กับเด็ก ( $\mu = 4.41$ ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นรวมถึงผู้บริหารเทศบาลตำบลหนองบัวให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนงบประมาณด้านอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ซึ่งส่งผลให้เด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม และส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริศิลป์ บุตรจันทร์ (2554) ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเป้าอำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีร่างกายเจริญเติบโตเหมาะสมตามวัย และเป็นไปตามแนวคิดของ กรมอนามัย (2548, 21) ที่กล่าวว่า การที่เด็กมีสุขภาพดี เจริญเติบโตและพัฒนาได้อย่างเหมาะสม เด็กทุกคนได้รับการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ โดยซึ่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง มีการส่งเสริมสนับสนุนด้านอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)

2. **ด้านบุคลากร** พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก ควบคุมกิริยา วาจา ต่อเด็กและผู้ปกครอง ( $\mu = 4.44$ ) ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารในส่วนของผู้บริหารเทศบาลตำบลหนองบัว มีนโยบายให้ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนา หริกจันทร์ (2551) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มึ่ความคิดเห็นระดับสูงสุด คือ มาตรฐานด้านบุคลากรและยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธมนวรรณ ผลิตยศ (2553) ที่ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลฝักแก้ว อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

3. **ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย** พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย ( $\mu = 4.29$ ) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เห็นได้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ และอาคารสถานที่ต้องมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย ภายในอาคารต้องมีแสงสว่างเพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทสะดวก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกั้นบริเวณภายนอกอาคารเรียนอย่างเป็นสัดส่วนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนและเพื่อความปลอดภัยของเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัตน์ ทองวิจิตร (2553) ที่ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน เทศบาลตำบลเทพราช โดยภาพรวมและรายด้านทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเป็นไปตามแนวคิดของ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, 21-26) ที่กล่าวว่า ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย มีความเหมาะสม และปลอดภัยแก่เด็ก

**4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร** พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมที่ดีงาม ( $\mu = 4.43$ ) เช่น รู้จักการทำความเคารพ การไหว้ ซึ่งจากการประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยผู้ปกครอง พบว่า ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ พร้อมทั้งส่งเสริมเด็กในด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน รวมถึงมีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเด็กอย่างเหมาะสมตามวัย และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัสสร สว่างโคตร (2552) ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทัศนะของบุคลากร เขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการส่งเสริมวัฒนธรรม และค่านิยมให้แก่เด็ก และยังเป็นไปตามแนวคิดของ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, 27-46) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย

**5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน** พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดประชุมชี้แจง ปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง ( $\mu = 4.30$ ) ซึ่งจากรายงานการเข้าร่วมประชุมของผู้ปกครอง จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครอง รวมถึง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกภาคเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสมและเพียงพอ (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองบัว, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัย ของพรทิพย์พา มาบุญ (2554) ศึกษาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลน้ำพี้ อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และยังเป็นไปตามคำกล่าวของ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, 47-52) ที่กล่าวว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมกันทุกภาคส่วน มีการประชุมชี้แจงให้ทุกคนในชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ การจัดให้มีกองทุนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผล รวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชน หรือคนในท้องถิ่น

**6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย** พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมสัมมนา ในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ ( $\mu = 4.25$ ) ที่เป็นเช่นนั้น จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารนั้นมีนโยบายส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอยู่เสมอ และครูผู้ดูแลเด็กได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาการเด็กระหว่างครูผู้ดูแลเด็กผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุธีรา วัฒนาอุดมวงศ์ (2556) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามเกณฑ์มาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอศรีษะนาถ จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก และยังเป็นไปตามคำกล่าวของ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, 53-59)

ที่กล่าวว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก ควรได้รับการอบรมสัมมนา ในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

## สรุป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอยะปริงการ จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการตามมาตรฐานฯ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินการตามมาตรฐานฯ มาก ทั้ง 6 ด้าน อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มจำนวนครูให้เหมาะสมกับจำนวนเด็กและควรเปิดโอกาสให้ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ควรมีเครื่องเล่นสนามเพียงพอ ควรมีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม และควรให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากกว่านี้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอยะปริงการ จังหวัดเชียงใหม่ดังนี้

1. ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรให้เพียงพอต่อจำนวนเด็กนักเรียน เพื่อการดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง
  2. ควรมีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพิ่มจำนวนเครื่องเล่นสนามให้เพียงพอต่อเด็ก จัดให้มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม
  3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรติดต่อประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานทราบอย่างต่อเนื่อง
- สำหรับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้
1. ควรมีการศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฉพาะกรณีเป็นรายศูนย์ เพื่อได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลหนองบัว
  2. ควรมีการวิจัยในเชิงคุณภาพควบคู่กันไปกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อได้ทราบถึงรายละเอียดของปัญหาในการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลหนองบัว ให้ดียิ่งขึ้น
  3. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในกลุ่มของคณะผู้บริหาร และสมาชิกสภาของเทศบาล และผู้ที่มีส่วนในการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับอำเภอ และจังหวัดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและมีน้ำหนักมากขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กรมอนามัย. (2548). **คู่มือการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายุ่**. นนทบุรี: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ธมนวรรณ พลิตยศ. (2553). **การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลผักแว่น อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นภัสสร สว่างโคตร. (2552). **การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามทัศนะของบุคลากรเขตอำเภอสมเด็จพระจังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรทิพย์พา มาบุญ. (2554). **การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลน้ำพี้ อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์**. การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มัทธนา หริกจันทร์. (2551). **ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- วิรัตน์ ทองวิจิตร. (2553). **การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชนเทศบาลตำบลเทพราช**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ศิริศิลป์ บุตรจันทร์. (2554). **การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเป่า อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองบัว. (2557). **รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว**. [เอกสารอัดสำเนา].
- สุธีรา วัฒนาวุฒิมวงค์. (2556). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามเกณฑ์มาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย**. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.